

Ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

Kinderrechten in de Digitale Wereld

Kinderen en jongeren groeien op in een wereld waarin het digitale en fysieke leven steeds meer met elkaar verweven zijn. Technologie biedt volop kansen – om te leren, creatief te zijn en in contact te komen met anderen. Tegelijkertijd zijn er ook risico's. Denk aan schadelijke content, misbruik van persoonlijke gegevens, gevaarlijke challenges op sociale media, sociale druk en het gevoel de controle kwijt te raken.

We hebben de verantwoordelijkheid om kinderen online dezelfde bescherming te bieden die zij offline hebben – én hen te helpen zich er actief, bewust en veilig in te bewegen. De Rijksoverheid werkt daarom aan een digitale leefomgeving waarin kinderen beter worden beschermd en hun rechten centraal staan. Veel organisaties werken ook aan oplossingen voor online problemen die kinderen raken, maar vaak nog elk op hun eigen terrein. Daarom hebben we de handen ineengeslagen en een samenhangende aanpak ontwikkeld. Met als gezamenlijk doel: **een digitale wereld waarin kinderen veilig, gezond en met vertrouwen kunnen opgroeien – met de juiste vaardigheden om zich staande te houden.** Deze publicatie geeft kort aan welke stappen we met elkaar zetten, verdeeld over vijf hoofdthema's.

Verschillende ministeries werken samen

De volgende ministeries werken samen aan het thema kinderrechten online, elk vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid: Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Economische Zaken (EZ), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Justitie en Veiligheid (JenV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Financiën.

Vijf hoofdthema's

1

Wetgeving, handhaving en naleving

Bestaande regels moeten beter aansluiten op de digitale werkelijkheid van kinderen.

2

Ouders en opvoeders ondersteunen

Ouders hebben praktische hulpmiddelen nodig om hun kind goed te begeleiden in de digitale wereld.

3

Onderwijs als fundament voor digitale weerbaarheid

Door al op school aandacht te geven aan digitale vaardigheden en risico's worden kinderen sterker en bewuster online.

4

Kinderen, jongeren en opvoeders betrekken als partners

Beleid werkt beter als de stem van kinderen en hun opvoeders serieus wordt meegenomen.

5

Faciliteren en versterken samenwerking netwerkpartners

Goede bescherming van kinderen online vraagt om nauwe samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, onderwijs, toezicht en maatschappelijke organisaties.

1

Wetgeving, handhaving en naleving

Er zijn al verschillende wetten die gericht zijn op bescherming, maar omdat digitale diensten en technieken snel veranderen, moet regelmatig worden gekeken of deze regels nog voldoende zijn.

Door wetten beter te laten aansluiten op de digitale wereld, handhaving te versterken en toezicht doelgericht aan te jagen, zorgen we ervoor dat de rechten van kinderen online echt worden beschermd.

“

Kinderen geven aan dat ze zich vaak niet bewust zijn van de gevolgen van hun online gedrag, zoals het doen van aankopen in games onder sociale druk of het delen van persoonsgegevens. Ze ervaren soms spijt van dingen die ze doen online. Dit onderstreept het belang van strengere en beter toepasbare regels rondom commerciële beïnvloeding en dataverzameling bij minderjarigen, en het versterken van toezicht op naleving door platforms.”

Uit de Jongerenraad Digitalisering van UNICEF en BZK

“

Steeds vaker maken games gebruik van technieken die het gedrag van spelers beïnvloeden, bijvoorbeeld om meer tijd, geld of aandacht aan de game te besteden. Het Gamecheck-project maakt deze invloeden zichtbaar en bespreekbaar, zodat spelers en hun omgeving bewustere keuzes kunnen maken over gamegedrag.”

Tony van Rooij, Trimbos-instituut

Het kabinet zet in op de volgende concrete acties:

- Het uitwerken van **nieuwe regels tegen verslavende ontwerpen** in digitale diensten.
- **Strengere regels voor de gamesector**, waaronder een mogelijk verbod op lootboxes (digitale gokmechanismen) en extra regels voor betaalmethodes zoals pay-to-win-mechanismen en het gebruik van digitale munten.
- In Nederland komt er **nieuwe wetgeving om digitale kinderarbeid beter te reguleren**. Dit gaat bijvoorbeeld over kinderen die via vlogs of social media betaald werk doen.
- Er wordt gekeken hoe **leeftijdsverificatie** kan worden ingezet. Leeftijdsverificatie helpt voorkomen dat kinderen digitale diensten gebruiken die niet geschikt zijn voor hun leeftijd.

2

Ouders en opvoeders ondersteunen

Ouders en opvoeders spelen een belangrijke rol bij het begeleiden van kinderen in de digitale wereld. Ze willen dat graag goed doen, maar voelen zich daar vaak niet helemaal zeker over. Er is behoefte aan duidelijke en praktische tips over bijvoorbeeld schermtijd, mediaopvoeding en het herkennen van digitale risico's.

Het is belangrijk dat opvoeders weten wat ze wel kunnen doen om gezond schermgebruik te stimuleren. Kinderen geven zelf aan dat zij het leuk vinden dat hun ouders zijn geïnteresseerd in hun online wereld.

Ina Koning, Vrije Universiteit Amsterdam

Het kabinet ondersteunt ouders en opvoeders met verschillende acties:

- Een **campagne** (start najaar 2025) die laat zien welke kansen en risico's digitale media bieden, en praktische tips aan ouders geeft om kinderen goed te begeleiden.
- Samen met Netwerk Mediawijsheid wordt een speciaal platform gemaakt: jouwkindonline.nl. Hierop staan **tips, ervaringsverhalen en toegankelijke informatie voor ouders**.
- Er wordt ook gekeken of er een **'bijsluiter'** kan komen bij de verkoop van apparaten zoals smartphones en tablets, met handige informatie voor ouders.
- Ook wordt gewerkt aan een **Gamecheck**, een tool die ouders en jongeren kan helpen inschatten of een game geschikt is om te spelen.
- Er worden **Kinderrechten Impact Assessments** (KIA's) uitgevoerd om de impact van digitale diensten zoals Instagram, Snapchat en TikTok te beoordelen. Dit stimuleert en helpt om te praten over de risico's en kansen.
- Er is een richtlijn gezond schermgebruik ontwikkeld. Deze helpt ouders en jeugdprofessionals met concrete adviezen voor online mediaopvoeding.

3

Onderwijs als fundament voor digitale weerbaarheid

Scholen spelen een belangrijke rol bij het helpen van kinderen en jongeren om digitaal weerbaar te worden. Ze leren hoe ze veilig, kritisch en creatief kunnen omgaan met digitale media en technologie. Zo kunnen we jongeren niet alleen beschermen, maar ook voorbereiden op een actieve, bewuste en veilige rol in de digitale samenleving. Digitale vaardigheden en kennis horen daarom een vaste plek te hebben in het onderwijs.

Kinderen reflecteren verrassend scherp op hun eigen digitale gedrag en de invloed van schermgebruik op hun welzijn. Sommigen geven aan spijt te hebben van online keuzes of zich zorgen te maken over wat ze delen. Dit laat zien dat het onderwijs meer kan betekenen in het aanleren van digitale reflectie en ethiek, naast technische vaardigheden. Digitale weerbaarheid vraagt om structurele aandacht in het curriculum, met ruimte voor gesprek en oefening.

Uit de Jongerenraad Digitalisering van UNICEF en BZK

Het kabinet zet daarom in op de volgende acties:

- De komende jaren wordt het **schoolprogramma voor digitale vaardigheden aangepast**. Hierbij ligt de focus op drie belangrijke gebieden: praktische kennis over digitale systemen en privacy, leren maken van en ontwerpen met digitale technologie, en nadenken over de invloed van technologie op mensen en maatschappij.
- Er geldt een **landelijke afspraak** om smartphones en andere apparaten zoveel mogelijk buiten de klas te houden, de landelijke ‘nee, tenzij’ afspraak. Dit zorgt ervoor dat leerlingen zich beter kunnen concentreren, socialer worden en zich veiliger voelen op school.
- Er ligt nog een grote kans voor **een grotere ondersteunende rol voor bibliotheken in het onderwijs**, waarbij digitale geletterdheid een stevigere en structurele plek kan krijgen binnen de Bibliotheek op School. Hier ligt al een prachtige infrastructuur; bibliotheken werken binnen het primair onderwijs samen met ruim 85% van alle scholen en binnen het voortgezet onderwijs met 56% van alle scholen.

4

Kinderen, jongeren en opvoeders betrekken als partners

Kinderen en jongeren zijn niet alleen gebruikers van digitale diensten, maar ook belangrijke meedenkers en mede-makers van de digitale wereld. Hun ervaringen en ideeën zijn heel waardevol om beleid te maken dat echt aansluit bij wat zij nodig hebben. Daarom betrekken we jongeren en ouders structureel bij het maken, uitvoeren en beoordelen van beleid.

“

Kinderen hebben online óók recht op bescherming, ontwikkeling en inspraak. Alleen door samen te werken met kinderen, opvoeders én een krachtig netwerk van alle betrokken partijen rondom het kind, bouwen we een veilige en eerlijke online omgeving waarin ieder kind mediawijs en weerbaar kan opgroeien.

Mary Berkhout, Netwerk Mediawijsheid

Dit doet het kabinet met de volgende acties:

- Het ministerie van BZK heeft UNICEF gevraagd een Jongerenraad Digitalisering op te zetten. Op deze manier denken en bouwen **jongeren actief mee aan beleid en oplossingen**.
- Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om **ouders en opvoeders beter te betrekken** via een op te richten Ouderraad Kinderrechten Online om ook hun ervaringen en ideeën mee te nemen.
- Het is belangrijk dat **hulp en projecten** die jongeren sterker maken in de digitale wereld, goed aansluiten bij hoe zij online leven. Daarom bedenken jongeren samen met experts manieren om online pesten, haat en grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan.
- We beginnen met **een monitor die in kaart brengt hoe kinderen tussen 7 en 12 jaar omgaan met media** en hoe ouders hen daarbij begeleiden. Dit is een aanvulling op de al bestaande monitor voor kinderen van 0 tot en met 6 jaar. Deze monitor helpt ons om beter te begrijpen wat er speelt en ons beleid hierop af te stemmen. Ook laten we onderzoeken of een kinderrechtenscan mogelijk is, die ons in bredere zin informeert hoe het met online kinderrechten is gesteld in relatie tot welzijn.

5

Faciliteren en versterken samenwerking netwerkpartners

Om de digitale wereld van kinderen veiliger te maken en hun rechten goed te beschermen, is samenwerking met allerlei organisaties en netwerken heel belangrijk. Er zijn al veel groepen actief die zich hiervoor inzetten en hun waarde hebben bewezen. Daarom blijven we deze partners regelmatig bij elkaar brengen. Tijdens deze bijeenkomsten delen we kennis en werken we samen om bestaande initiatieven beter te gebruiken. Ook bespreken we actuele ontwikkelingen en signalen, zodat toezichthouders hun werk zo goed mogelijk kunnen doen.

“

Online platforms moeten ervoor zorgen dat hun apps veilig en passend zijn voor kinderen van verschillende leeftijden. Het Kinderrechten Impact Assessment (KIA) is een noodzakelijk hulpmiddel waarmee online platforms dat doel kunnen bereiken.

Simone van der Hof, hoogleraar Recht en Digitale technologie, Universiteit Leiden

